

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 6.3.2007
COM(2007) 83 végleges

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az ökológiai gazdálkodás keretében tartott állatok elhelyezésére vonatkozó követelmények alól az 1999. augusztus 24., illetve 2000. augusztus 24. előtt épült állattartó épületek tekintetében biztosított eltérések végrehajtásáról

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az ökológiai gazdálkodás keretében tartott állatok elhelyezésére vonatkozó követelmények alól az 1999. augusztus 24., illetve 2000. augusztus 24. előtt épült állattartó épületek tekintetében biztosított eltérések végrehajtásáról

BEVEZETÉS

A mezőgazdasági termékek ökológiai termeléséről, valamint a mezőgazdasági termékeken és élelmiszereken erre utaló jelölésekről szóló 2092/91/EGK tanácsi rendelet értelmében a Bizottságnak 2006. december 31-ig jelentést¹ kell készítenie a Tanács számára több, az ökológiai gazdálkodás keretében tartott állatokat érintő eltérés végrehajtásáról, nevezetesen a következőkről:

- a szarvasmarhák megkötve tartása olyan épületekben, amelyek 2000. augusztus 24. előtt épültek,
- az állatok elhelyezésére vonatkozó különböző követelmények alól az 1999. augusztus 24. előtt épült épületek esetében biztosított eltérések, különös tekintettel a víziszárnyasok úszatóhoz való hozzáféréssel, a baromfielhelyezési feltételekkel, az állományok méretével és a baromfi szabadtéri kifutóhoz való hozzáféréssel, továbbá az emlősök szabadtéri kifutóhoz és legelőhöz való hozzáféréssel, valamint az elhelyezésre rendelkezésre álló belső és külső terek méretével kapcsolatos eltérésekre.

Az eltérések alkalmazási időszaka az előírások értelmében 2010. december 31-én jár le. A jogszabályok nem teszik kötelezővé az említett időpont előtti felülvizsgálatot.

Az e jelentés elkészítéséhez szükséges adatok összegyűjtése céljából valamennyi tagállam és néhány, uniós tagsággal nem rendelkező európai állam² felkérést kapott két kérdőív kitöltésére. 20 tagállam, valamint Bulgária, Norvégia és Svájc válaszolt a kérdőívek közül legalább az egyikre.

ÖSSZEFOGLALÁS

Számos tagállam véli úgy, hogy a szarvasmarhák megkötve tartását lehetővé tévő eltérés 2010. december 31-ig végrehajtandó fokozatos megszüntetése nehézségekbe ütközik; e tagállamok az eltérés alkalmazási idejének legalább öt évvel történő meghosszabbítását kérik. Indoklásul főként éghajlati (olyan régiók, amelyekben a téli elhelyezést hosszú időre kell megoldani), földrajzi, strukturális és gazdasági érvekre hivatkoznak.

Csupán néhány tagállam kéri a víziszárnyasok úszatóhoz való hozzáféréssel, a baromfielhelyezési feltételekkel, az állományok méretével és a baromfi szabadtéri kifutóhoz való hozzáféréssel kapcsolatos eltérések hatályának a meghosszabbítását, annak ellenére, hogy ezeket az eltérést jelenleg igen széles körben alkalmazzák. Több tagállam kéri az emlősök szabadtéri kifutóhoz és legelőhöz való hozzáféréssel, valamint az elhelyezésükre szolgáló belső és külső terek méretével kapcsolatos eltérés hatályának meghosszabbítását.

¹ Az 1999. július 19-i 1804/1999/EK tanácsi rendelettel módosított 2092/91/EGK tanácsi rendelet I. melléklete B. részének 6.1.7. pontja és I. melléklete B. részének 8.5.3. pontja.

² Azok a tagsággal nem rendelkező államok, amelyek a Közösséggel kötött szerződések keretében alkalmazzák a 2092/91/EGK tanácsi rendeletet.

A 2000. augusztus 24. előtt már meglévő épületek esetében a szarvasmarha megkötve tartására vonatkozóan biztosított eltérés alkalmazásáról szóló kérdőív (I. melléklet, B. rész, 6.1.5. pont)³

Az eltérést nem alkalmazó országok: IE, EL, CY, LT, PT;

Az eltérést jelenleg alkalmazó országok: BE, CZ, DK, DE, EE, FR, IT, LV, LU, HU, NL, AT, SI, FI, SE;

Az eltérés hatályának meghosszabbítását kérő országok: BE, DE, EE, FR, IT, LU, HU, NL, AT, PL, SI, SE, BG.

A szóban forgó eltérés (I. melléklet, B. rész, 6.1.5. pont) jelenlegi alkalmazásának országonkénti áttekintése

Állam	BE	CZ	DK	DE	EE	FR	IT	LV	LU
abszolút szám/az összes szarvasmarhatartó gazdaságon belüli %-os arány	93 / 29,4%	62 / 10%	21 / 4%	2318 / 21%*	267 / 58%	287 / 8% (60% a hegyvidéki területeken)	239 / 4,3%	1766 / NV	10 / 25%
az ökológiai gazdálkodást folytató szarvasmarhatartó gazdaságok átlagos mérete/SZÁE	37,5	80	50	31 (súlyozott átlag)	10,4	65 (tej) / 56 (hús)	18,62	7,3	55
azon gazdaságok %-os aránya, amelyek 2010-re várhatóan meg fogják felelni a követelményeknek	NV ⁴	az összes	az összes	NV	NV	NV	NV	NV	95
hány évre kéri a hatály 2010 utáni meghosszabbítását?	5	0	0	≥ 5	5	korlátlan időre, az új istállókra is kiterjesztve	a hegyvidéki területeken korlátlan időre	NA	15**

Állam	HU	NL	AT	PL	SI	FI	SE	BG	NO	CH
abszolút szám/az összes szarvasmarhatartó gazdaságon belüli %-os arány	8 / 12%	104 / 22%	9589 / 65%	749 / 22%	744 / 67,5%	33 / 12,7%	251 / 60,6%***	1 / 16,7%	300 / 50%****	NA ⁵
az ökológiai gazdálkodást folytató szarvasmarhatartó gazdaságok átlagos mérete / SZÁE	NV	31	22,7 szarvasmarhafélék	5 tejelő tehének	5	34,5	50,5 a tejtermelő gazdaságok esetében / 25 a marhahústermelő gazdaságoknál	50 szarvasmarhafélék	13	16 tejelő tehének
azon gazdaságok %-os aránya, amelyek 2010 végére várhatóan meg fogják felelni a követelményeknek	NV	NV	NV	NV	NV	az összes	NV	NV	NV	NV
hány évre kéri a hatály 2010 utáni meghosszabbítását?	5	5 = tendencia	NV	korlátlan időre	5	0	egyres területeken korlátlan időre	10	NV	bizonyos feltételek mellett korlátlan időre

* jelentős, egyes szövetségi tartományok (Länder) esetében 50%-ig terjedő mértékű regionális eltérések

** kizárólag a falvak belterületén fekvő régi istállók esetében

*** 2004-es adatok

**** 2005-ös adatok.

³ A következő tagállamok nem szolgáltatott adatokat az I. melléklet B. részének 6.1.5. pontjára vonatkozóan: ES, MT, UK és RO.

⁴ NV: nincs válasz.

⁵ NA: nincs adat.

A lekötéses rendszerek esetében tapasztalt káros hatások

- a körmöket és a lábat érintő egészségügyi problémák (mozgáshiány): DK, EE, SI,
- elléssel kapcsolatos problémák: SI,
- a lekötés megszüntetése után a szarvasmarhák túlzottan vaddá váltak: SE.

A lekötéses rendszerek kedvező hatásai

- elkerülhető a szarvtalanítás: DE,
- az állomány hierarchiájának alacsonyabb szintjeihez tartozó állatok kevesebb stressznek vannak kitéve (nem kell versenyezniük a takarmányért, a pihenőhelyért stb.): DE, CH,
- az állatok intenzívebb megfigyelés alatt állnak, ami lehetővé teszi a megelőző intézkedéseket: DE, CH, FR,
- kevesebb körömpróbléma: NO.

A meghosszabbítás iránti kérelem alátámasztására felhozott érvek

- a) földrajzi korlátok
 - hegyvidéki területek: DE, AT, FR,
 - szalmahiány a hegyekben: FR;
- b) strukturális korlátok
 - nem állnak rendelkezésre további földterületek és/vagy a létesítmények falvak belterületén helyezkednek el: LU, SI, SE,
 - tájképmegőrzés: DE, SE,
 - az új tagállamoknak több időre van szükségük a fejlesztéshez: HU, BG;
- c) gazdasági korlátok
 - az istállóba való beruházások törlesztési időszaka: BE, LU,
 - a 2007 és 2013 közötti vidékfejlesztési programok (5 évre szóló kötelezettségvállalás szükséges, a mezőgazdasági termelők eltérések hiányában esetleg felhagyhatnak az ökológiai gazdálkodással): EE, SI,
 - a piacok fejletlensége korlátozza az ökológiai gazdálkodásból származó hús értékesítésének és ezáltal az istállókba való beruházásoknak a lehetőségét: SI,
 - kis gazdaságok, amelyek nem termelnek elég nyereséget az átalakításhoz/beruházáshoz: IT, NL, SE, FR, PL.

Egyéb megjegyzések

FR a lekötéssel kapcsolatos eltérés korlátlan időre szóló meghosszabbítását kéri, évente legfeljebb 6 hónapos időtartamra és az új épületekre is kiterjedő hatállyal, feltéve hogy teljesülnek egyes, a mozgástérre vonatkozó feltételek;

PT ellenez minden további eltérést.

Az 1999. augusztus 24. előtt már meglévő épületek esetében a szarvasmarha megkötve tartására vonatkozóan biztosított eltérés alkalmazásáról szóló kérdőív

Emlősök / korlátozott hozzáférés a szabadtéri kifutókhoz és – növényevők esetében – a legelőkhöz (I. melléklet, B. rész, 8.3.1. pont)⁶

Az eltérést nem alkalmazó országok: CZ, EL, IE, CY, LV, LT, SE, BE, FR, PL, PT, BG, NO;

Az eltérést jelenleg alkalmazó országok: DK, LU, HU, NL, AT, SI, EE, IT;

Az eltérés hatályának meghosszabbítását kérő országok: LU, HU, SI, FI, AT⁷, PL, IT.

**A szóban forgó eltérés (I. melléklet, B. rész, 8.3.1. pont)
jelenlegi alkalmazásának országonkénti áttekintése**

Állam	DK	EE	IT	LU	HU	NL	AT	PL	SI	FI
abszolút szám / a gazdaságok százalékos aránya	NA	267/ 58%	40/ 0,7%	9/ 19%	5/ 3%	43/ 7%	5893/ ~35%	190/ 6%	697/ 43,5%	67/ 17%
azon gazdaságok száma, amelyek 2010 végére várhatóan meg fognak felelni a követelményeknek	az összes	50%	9	5–6	2		NA	NA	a gazdaságok fele	az összes
hány évre kéri a hatály meghosszabbítását?	0	5	NV*	15**	5	0	NA	≥ 10	5	0

* a hegyvidéki területen található gazdaságok nem lesznek képesek megfelelni a követelményeknek

** kizárólag a falvak belterületén fekvő régi istállók esetében

A válaszokban említett káros hatások: nincs ilyen.

A meghosszabbítás iránti kérelem alátámasztására felhozott érvek

- a) földrajzi korlátok
- hegyvidéki területek: IT, AT,
 - nem állnak rendelkezésre további területek: LU és PL (a falvak belterületén elhelyezkedő gazdaságok);
- b) strukturális korlátok
- a gazdaságok típusa: SI (csak kis gazdaságok), EE,
 - az új tagállamoknak több időre van szükségük, mivel régi istállóépületekkel rendelkező gazdaságokat kell átállítani az ökológiai állattartásra: HU.

Egyéb megjegyzések

NL: a mezőgazdasági termelők várnak a beruházással kapcsolatos döntéseik meghozatalával, amíg világosabban körvonalazódik a 2010-es piaci helyzet;

IT: az eltérés alkalmazására kizárólag a szarvasmarha-állományok esetében került sor.

⁶ A következő országok nem szolgáltatott adatokat az I. melléklet B. részének 8.5.1. pontjára vonatkozóan: ES, MT, UK, CH és RO.

⁷ Az Ausztria által adott válaszok nem tartalmazzak kifejezetten a jelenlegi alkalmazásra és a meghosszabbítás iránti igényre vonatkozó megállapításokat, ezért a Bizottság kísérletet tett a szóban forgó ország álláspontjának értelmezésére.

Víziszárnnyasok / hozzáférés az úsztatókhoz (I. melléklet, B. rész, 8.4.2. pont)

Az eltérést nem alkalmazó országok: BE, CZ, DK, EL, EE, IE, IT, CY, LT, LU, LV, HU, NL, PT, SE, SI, FI, BG, NO;

Az eltérést jelenleg alkalmazó országok: AT, FR, PL;

Az eltérés hatályának meghosszabbítását kérő országok: AT⁷, PL.

A szóban forgó eltérés (I. melléklet, B. rész, 8.4.2. pont) jelenlegi alkalmazásának országonkénti áttekintése

Állam	FR	PL	AT
abszolút szám / a gazdaságok százalékos aránya	100/NA	NA/80%	49/NA
azon gazdaságok %-os aránya, amelyek 2010 végére várhatóan meg fognak felelni a követelményeknek	NA	NA	NA
hány évre kéri a hatály meghosszabbítását?	NV	meghatározatlan időre	NA

A válaszokban említett káros hatások: FR – egészségügyi problémák; egy nemzeti állat-egészségügyi szakvélemény értelmében – az állóvíz helyett – kizárólag folyóvízhez való hozzáférés révén biztosítható, hogy a madarak ne kapjanak el betegségeket.

A meghosszabbítás iránti kérelem alátámasztására felhozott érvek: AT – gyakorlati megoldások hiánya.

Baromfi / az elhelyezésre vonatkozó követelmények, állomány- és egységmérték (I. melléklet, B. rész, 8.4.3. pont)

Az eltérést nem alkalmazó országok: BE, CZ, EE, EL, IE, CY, LT, LU, LV, HU, PL, PT, NO;

Az eltérést jelenleg alkalmazó országok:

- az elhelyezésre vonatkozó követelmények esetében: NL, AT, SI, FI, FR, IT, BG,
- az állomány- és egységmérték esetében: AT, SE, FI, FR, DK, BG;

Az eltérés hatályának meghosszabbítását kérő országok: AT⁷.

A szóban forgó eltérés (I. melléklet, B. rész, 8.4.3. pont) jelenlegi alkalmazásának országonkénti áttekintése

Állam	DK	FR	IT	NL	AT	SI	FI	SE	BG
az elhelyezésre vonatkozó követelmények: abszolút szám / a gazdaságok százalékos aránya	0	140/ 21,5%	1/ 0,6%	5/ 3%	660/ ~7,5%	281/ 62,8%	17/ 33%	0	2/ 18%
állománymérték: abszolút szám / a gazdaságok százalékos aránya	NV	163/ 25%	0		NA		2/ 4%	21/ 18,9%*	2**
egységmérték: abszolút szám / a gazdaságok százalékos aránya	0	0	0	0	1	0			
azon gazdaságok %-os aránya, amelyek 2010 végére várhatóan meg fognak felelni a követelményeknek	NV	az összes	az összes	az összes	az összes	NA	NV	elvileg 100%	NA
hány évre kéri a hatály meghosszabbítását?	NV	0	0	0	NA	NA	NV	(0) lásd a megjegyzést	

* 21 olyan gazdaság, amelyben egy épületben több mint 3 000 tojótyúkot helyeztek el; az ökológiai gazdálkodás keretében tartott svédországi tojótyúkok 55%-a található e gazdaságokban.

** kizárólag csirkék és tojótyúkok. Két jelenleg is átszervezés alatt álló mezőgazdasági üzemre utal; ezek helyzetéről egyelőre nem állnak rendelkezésre információk.

A válaszokban említett káros hatások: nincs ilyen.

A meghosszabbítás iránti kérelem alátámasztására felhozott érvek: nincs ilyen.

Egyéb megjegyzések

NL, FI: az eltérést kizárólag a bejárat/kijárat nyílások számára vonatkozóan alkalmazzák;

SE: az eltérést kizárólag tojóttyúk esetében alkalmazzák. Az állattartók nem az eltérés hatályának meghosszabbítását kérik, hanem az egy épületben tartható madarak számára vonatkozó korlátozás eltörlését;

DK: az eltérést kizárólag tojóttyúk esetében alkalmazzák.

Baromfi / hozzáférés a szabadtéri kifutókhoz (I. melléklet, B. rész, 8.4.5. pont)

Az eltérést nem alkalmazó országok: FR, IT, EE, NL, IE, LU, SE, SI, LV, HU, FI, BE, EL, CY, CZ, DK, LT, PL, PT, NO;

Az eltérést jelenleg alkalmazó országok: AT, BG;

Az eltérés hatályának meghosszabbítását kérő országok: AT⁷.

A szóban forgó eltérés (I. melléklet, B. rész, 8.4.5. pont) jelenlegi alkalmazásának országonkénti áttekintése

Állam	AT	BG
abszolút szám / az eltérést alkalmazó gazdaságok százalékos aránya	125/1,4%	2/18%
azon gazdaságok %-os aránya, amelyek 2010 végére várhatóan meg fogják felelni a követelményeknek	NA	0
hány évre kéri a hatály meghosszabbítását?	NV	NV

A válaszokban említett káros hatások: nincs ilyen.

A meghosszabbítás iránti kérelem alátámasztására felhozott érvek: nincs ilyen.

Egyéb megjegyzések

NO: tilos a szabadban történő etetés és itatás (a madárinfluenza miatti korlátozások következtében);

BG: két jelenleg is átszervezés alatt álló mezőgazdasági üzemre utal; ezek helyzetéről egyelőre nem állnak rendelkezésre információk.

Emlősök/korlátozott belső és külső tér (VIII. melléklet, 1. pont)

Az eltérést nem alkalmazó országok: IE, LU, EL, LT, BE, CY, PL, PT;

Az eltérést jelenleg alkalmazó országok: FR, IT, EE, NL, AT, SE, SI, LV, HU, FI, CZ, DK, BG, NO;

Az eltérés hatályának meghosszabbítását kérő országok: EE, LV, HU, AT⁷, FR, IT, NO.

**A szóban forgó eltérés (VIII. melléklet, 1. pont)
jelenlegi alkalmazásának országokénti áttekintése**

Állam	CZ	DK	EE	FR	IT	LV	HU	NL	AT	SI	FI	SE	BG	NO
abszolút szám / a szarvasmarhatartó gazdaságok százalékos aránya	62/ 10%	NA	24/ 5%	176/ 4,9%	187/ 3,4%	185/ 11%	lásd lentebb	6/ 1%	129/ 0,9%	337/ 29,8%	77/ 25%	NA	1/ 16,7%	NA
abszolút szám / a juhtartó gazdaságok százalékos aránya					101/ 4,5%		lásd lentebb	0		104/ 5%	12/ 17%	NA		NA
abszolút szám / a kecsketartó gazdaságok százalékos aránya					70/ 14%	4/ 5%	lásd lentebb	2/ 3%	17/ 0,6%	8/ 7%	1/ 14%	NA		NA
abszolút szám / a sertéstartó gazdaságok százalékos aránya				3 (szabad- téri kifutó)/ 1,3%	3/ 1%		lásd lentebb	18/ 20%	185/ 3,5%	114/ 24,7%	2/ 12%	NA	2/ 25%	NA
abszolút szám / a lóirtó gazdaságok százalékos aránya					5/ 1,2%		lásd lentebb		4/NA	19/ 12,1%		NA		NA
azon gazdaságok %-os aránya, amelyek 2010 végére várhatóan meg fogják felelni a követelményeknek	az összes	az összes	50%	szarvas- marha: NA sertések: az összes	szarvas- marha: 59% egyéb: 70%	50%	≤ 50%	csaknem az összes	NA	szarvas- marha: 50% sertések: 5% egyéb: a gazdaságok többsége	az összes	az összes	szarvas- marha: 1 sertések: 0	NA
hány évre kéri a hatály meghosszabbítását?	0	0	5	korlátlan időre	korlátlan időre a hegyvi- dégi gaz- daságok esetében	3	≥ 5	0	NV	5	0	0	NA	7 évre a szarvas- marhák esetében 5 évre a juhok esetében

A válaszokban említett káros hatások: nincs ilyen.

A meghosszabbítás iránti kérelem alátámasztására felhozott érvek

- a) földrajzi korlátok
 - hegyvidéki területek: IT;
- b) strukturális korlátok
 - az új tagállamoknak több időre van szükségük, mivel régi istállóépületekkel rendelkező gazdaságokat kell átállítani az ökológiai állattartásra: HU;
- c) gazdasági korlátok
 - a 2007 és 2013 közötti vidékfejlesztési programok (5 évre szóló kötelezettségvállalás szükséges, a mezőgazdasági termelők eltérések hiányában esetleg felhagyhatnak az ökológiai gazdálkodással): EE, LV, SI,
 - kis gazdaságok, amelyek nem termelnek elég nyereséget az átalakításhoz/beruházáshoz: IT.

Egyéb megjegyzések

FR azt kéri, hogy korlátlan ideig, előzetes engedélyeztetés nélkül, állatonként 10,5 m²-es alapterületre (= a belső és a külső terület összege) vonatkozóan is alkalmazni lehessen a szarvasmarhák megkötve tartására vonatkozó eltérést;

HU: a válaszadók egy régebbi (nem hivatalos) kérdőívet töltöttek ki, nem téve különbséget az egyes állatfajták között: 150/12 (8%);

NO: az 1999. augusztus 24. előtt épült létesítményekre vonatkozó általános eltérést csak a zárt terekre alkalmazzák. Előreláthatólag komoly problémák fognak felmerülni a juhtartó gazdaságok és egyes kecsketartó gazdaságok esetében. Összhangba kívánják hozni a szarvasmarhára vonatkozó eltérést a 2024-től hatályba lépő nemzeti tilalommal, valamint a mezőgazdasági üzemek számára ezt megelőzően nyújtandó támogatásokkal;

BG két jelenleg is átszervezés alatt álló mezőgazdasági üzemre utal; ezek helyzetéről egyelőre nem állnak rendelkezésre információk.

Baromfi / korlátozott belső és külső tér (VIII. melléklet, 2. pont)

Az eltérést nem alkalmazó országok: IT, EE, IE, LU, SI, EL, CY, LT, CZ, DK, BE, PL, PT;

Az eltérést jelenleg alkalmazó országok: FR, NL, AT, SE, HU, FI, NO, BG;

Az eltérés hatályának meghosszabbítását kérő országok: AT⁷, FI.

A szóban forgó eltérés (VIII. melléklet, 2. pont) jelenlegi alkalmazásának országonkénti áttekintése

Állam	FR	HU	NL	AT	FI	SE	BG	NO
abszolút szám / a csirketartó gazdaságok százalékos aránya	41/10%	1/8%	4/50%	185	NV	NA	2/18%	NA
abszolút szám / a tojótyúktartó gazdaságok százalékos aránya	149/22,9%	3/16%			16/30%	NA	NV	NA
azon gazdaságok %-os aránya, amelyek 2010 végére várhatóan meg fognak felelni a követelményeknek	az összes	az összes	az összes	NA	zárt helyen: az összes a szabadban: NA	az összes	NV	az összes
hány évre kéri a hatály meghosszabbítását?	0	0	0	NA	NV	0	NA	0

A válaszokban említett káros hatások: FR – a tojótyúkoknál esetenként előfordul csipkedés és kannibalizmus.

A meghosszabbítás iránti kérelem alátámasztására felhozott érvek: nincs ilyen.

Egyéb megjegyzések

NL úgy véli, hogy az egyedenként 1 m²-t meghaladó szabadtéri alapterület nem fokozza az állatjóllétet, inkább a terület minősége számít (búvóhelyül szolgáló növények); a meghatározott területnek csatlakoznia kellene a jércék területéhez;

FI a 4 m²-es szabadtéri alapterületet túl soknak találja;

BG két jelenleg is átszervezés alatt álló mezőgazdasági üzemre utal; ezek helyzetéről egyelőre nem állnak rendelkezésre információk.